

Paralelizacija algoritama na heterogenim platformama kroz sustav OpenCL

Veljko Dragšić

3. ožujak 2010.

Sadržaj

- OpenCL
 - opis sustava (arhitektura, OpenCL C, ...)
 - trenutno podržane platforme
 - usporedba sa drugim tehnologijama
 - praktični primjeri
- Heterogene platforme
 - CPU, GPU, Cell, ...
 - buduće arhitekture
- Primjeri i rezultati
 - množenje matrica
 - usporedba rezultata sa drugim tehnologijama
 - simulacija međudjelovanja čestica

Uvod

- Paralelni algoritmi
 - CPU slijedno izvodi naredbe → nedovoljno brzo
 - više CPU-ova izvodi naredbe → ubrzanje
 - trebamo paralelizirati algoritme → razne tehnologije i principi
- Heterogene platforme
 - CPU: *x86, x86_64, Power, ARM, ...*
 - GPU: *Nvidia, ATI, ...*
 - “hibridne” arhitekture: *Cell, ...*
- OpenCL
 - sustav za paralelizaciju algoritama
 - podržava heterogene platforme (prvi takav)

Uvod

- Paralelni algoritmi
 - CPU slijedno izvodi naredbe → nedovoljno brzo
 - više CPU-ova izvodi naredbe → ubrzanje
 - trebamo paralelizirati algoritme → razne tehnologije i principi
- Heterogene platforme
 - CPU: *x86, x86_64, Power, ARM, ...*
 - GPU: *Nvidia, ATI, ...*
 - “hibridne” arhitekture: *Cell, ...*
- OpenCL
 - sustav za paralelizaciju algoritama
 - podržava heterogene platforme (prvi takav)

Uvod

- Paralelni algoritmi
 - CPU slijedno izvodi naredbe → nedovoljno brzo
 - više CPU-ova izvodi naredbe → ubrzanje
 - trebamo paralelizirati algoritme → razne tehnologije i principi
- Heterogene platforme
 - CPU: x86, x86_64, Power, ARM, ...
 - GPU: Nvidia, ATI, ...
 - “hibridne” arhitekture: Cell, ...
- OpenCL
 - sustav za paralelizaciju algoritama
 - podržava heterogene platforme (prvi takav)

Razvoj OpenCL-a

- projekt započela tvrtka *Apple inc.*
- upravljanje standardom je prepušteno konzorciju *Khronos* (2008.)
- u razvoju sudjeluju *Apple, Nvidia, AMD/ATI, Intel* i *IBM*
- prva javno dostupna implementacija u *Mac OS X-u* (2009.)
- kasnije uslijedile implementacije od *ATI-a* i *Nvidie*

Opis sustava

- namijenjen paralelnom programiranju opće namjene na heterogenim platformama
- cilja na područje od *desktop* aplikacija do računarstva visokih preformansi (engl. *HPC*)
- sustav se sastoji od sučelja za pristup sklopovskim platformama, biblioteka, sustava za raspodjelu poslova i *OpenCL C* programskog jezika

Po specifikaciji ...

- podrška za paralelne programske modele bazirane na podjeli podataka i/ili zadataka
- podskup programskog jezika ISO C99, proširen ekstenzijama za paralelizaciju
- definira konzistentne numeričke zahtjeve bazirane na standardu IEEE 754
- definira konfiguracijski profil za ručne i ugradbene uređaje
- učinkovito komunicira se tehnologijama *OpenGL* i ostalim sučeljima za pristup grafičkim karticama

Implementacije i trenutno podržane platforme

- rad sa CPU i GPU podržan na *Mac OS X Snow Leopardu*
- *Nvidia* izdala *drivere* za svoje *novije GPU-ove*.
- *AMD/ATI* izdao *drivere* za *x86_64 CPU-ove* (SSE3 set instrukcija) i *novije ATI-jeve GPU-ove*.
- *Via* izdala podršku za *ChoromotionHD 2.0* video procesor.
- *IBM* izdao podršku za *Cell* procesore u *Blade* poslužiteljima.
- Očekuje se podrška od *Intela* jer je sudjelovao u razvoju standarda?
- Većina implementacija je još uvijek u *beta* fazi.

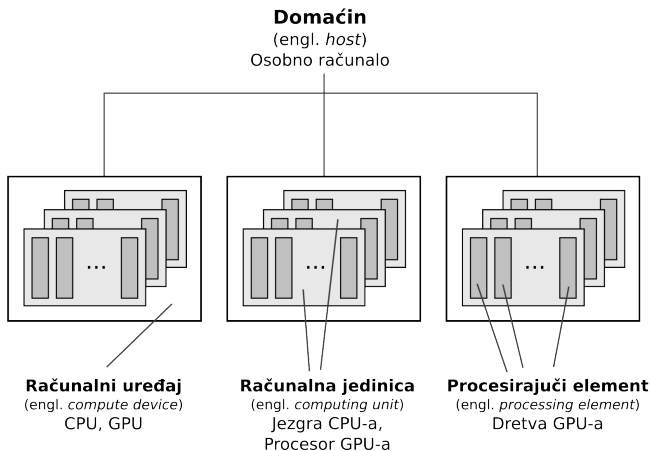
Implementacije i trenutno podržane platforme

- rad sa CPU i GPU podržan na *Mac OS X Snow Leopardu*
- *Nvidia* izdala *drivere* za svoje *novije GPU-ove*.
- *AMD/ATI* izdao *drivere* za *x86_64 CPU-ove* (SSE3 set instrukcija) i *novije ATI-jeve GPU-ove*.
- *Via* izdala podršku za *ChoromotionHD 2.0* video procesor.
- *IBM* izdao podršku za *Cell* procesore u *Blade* poslužiteljima.
- Očekuje se podrška od *Intela* jer je sudjelovao u razvoju standarda?
- Većina implementacija je još uvijek u *beta* fazi.

Arhitektura sustava

- platformski model
- izvršni (engl. *execution*) model
- memorijski model
- programski (engl. *programming*) model

Platformski model

Izvršni model

- *OpenCL* jezgre (engl. *kernel*) se izvode na *OpenCL* uređajima
 - napisane su u *OpenCL C* programskom jeziku (proširenje ISO C99)
- *OpenCL* aplikacija se izvodi na domaćinu
 - stvara programske kontekste (engl. *context*), slijedove (engl. *programming queues*) i memorijske međuspremnikе (engl. *buffers*)
 - stvara okolinu i upravlja izvođenjem programskih jezgri

Izvršni model

- *OpenCL* jezgre (engl. *kernel*) se izvode na *OpenCL* uređajima
 - napisane su u *OpenCL C* programskom jeziku (proširenje ISO C99)
- *OpenCL* aplikacija se izvodi na domaćinu
 - stvara programske kontekste (engl. *context*), slijedove (engl. *programming queues*) i memorijske međuspremnikе (engl. *buffers*)
 - stvara okolinu i upravlja izvođenjem programskih jezgri

Izvršni model - indeksni prostor

- za pokretanje programske jezgre je potrebno definirati veličinu problema po dimenzijama (1, 2 ili 3) (*primjer matrice*)
- definira se globalna i lokalna veličina problema
- stvara se indeksni prostor koji odgovara veličini problema po dimezijama
- za svaki element indeksnog prostora se pokreće po jedna radna jedinica, tj. programska jezgra
- radne jedinice su grupirane u radne grupe (prema lokalnoj veličini prostora)

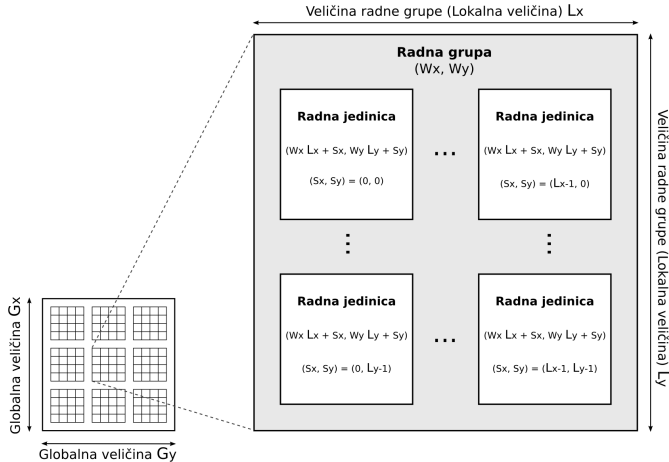
Izvršni model - globalni i lokalni indeksi

- svaka radna jedinica u indeksnom prostoru se može identificirati:
 - preko globalnih indeksa (engl. *global ID*)
 - preko lokalnih indeksa (engl. *local ID*) i indeksa radnih grupa (engl. *work-group ID*)
- navedeni princip omogućava bolju granulaciju u rješavanju problema, te olakšava paralelizaciju algoritama jer se sustav donekle sam pobrine oko raspodjele posla
- svaka radna jedinica izvodi isti programski kod na različitim podacima → SIMD, tj. SIMT (*Single Instruction, Multiple Thread*)

Izvršni model - globalni i lokalni indeksi

- svaka radna jedinica u indeksnom prostoru se može identificirati:
 - preko globalnih indeksa (engl. *global ID*)
 - preko lokalnih indeksa (engl. *local ID*) i indeksa radnih grupa (engl. *work-group ID*)
- navedeni princip omogućava bolju granulaciju u rješavanju problema, te olakšava paralelizaciju algoritama jer se sustav donekle sam pobrine oko raspodjele posla
- svaka radna jedinica izvodi isti programski kod na različitim podacima → SIMD, tj. SIMT (*Single Instruction, Multiple Thread*)

Izvršni model - primjer

Memorijski model (1.)

- Globalna memorija
 - sve radne jedinice (neovisno o grupama) mogu čitati/pisati po globalnoj memoriji
 - fizički odgovara radnoj memoriji (engl. *RAM*) na matičnoj ploči ili grafičkoj kartici
- Konstantna memorija
 - područje globalne memorije koje ostaje nepromijenjeno za vrijeme izvođenja programskih jezgri
 - za pisanje/čitanje se brine domaćin

Memorijski model (1.)

- Globalna memorija
 - sve radne jedinice (neovisno o grupama) mogu čitati/pisati po globalnoj memoriji
 - fizički odgovara radnoj memoriji (engl. *RAM*) na matičnoj ploči ili grafičkoj kartici
- Konstantna memorija
 - područje globalne memorije koje ostaje nepromijenjeno za vrijeme izvođenja programskih jezgri
 - za pisanje/čitanje se brine domaćin

Memorijski model (2.)

- Lokalna memorija
 - memorijsko područje namijenjeno radnim jedinicama unutar iste radne grupe
 - u praksi odgovara priručnoj (engl. *cache*) memoriji mikroprocesora (ovisno o implementaciji, primjer za CPU na OS X-u)
 - značajno manja od globalne memoriji, ali i značajno brži pristup
- Privatna memorija
 - područje namijenjeno svakoj radnoj jedinici pojedinačno
 - svaka radna jedinica ima pristup samo svojoj privatnoj memoriji

Memorijski model (2.)

- Lokalna memorija
 - memorijsko područje namijenjeno radnim jedinicama unutar iste radne grupe
 - u praksi odgovara priručnoj (engl. *cache*) memoriji mikroprocesora (ovisno o implementaciji, primjer za CPU na OS X-u)
 - značajno manja od globalne memoriji, ali i značajno brži pristup
- Privatna memorija
 - područje namijenjeno svakoj radnoj jedinici pojedinačno
 - svaka radna jedinica ima pristup samo svojoj privatnoj memoriji

Programski model

- podatkovna paralelizacija (do sada opisani princip, češći)
- paralelizacija po poslovima
 - programske jezgre se pokreću neovisno o indeksnom prostoru
 - sinkronizacija radnih jedinica unutar iste grupe (i kod podatkovne)
 - sinkronizacija stavljanjem poslova u programski slijed

Programski model

- podatkovna paralelizacija (do sada opisani princip, češći)
- paralelizacija po poslovima
 - programske jezgre se pokreću neovisno o indeksnom prostoru
 - sinkronizacija radnih jedinica unutar iste grupe (i kod podatkovne)
 - sinkronizacija stavljanjem poslova u programski slijed

Osnovne grupe funkcija

- detektiranje platformi
- dohvaćanje informacija o platformama
- baratanje sa kontekstom (engl. *context*)
- baratanje sa programskim slijedovima (engl. *programming-queues*)
- rad sa memorijskim međuspremnicima (engl. *buffers*)
- stvaranje i izvođenje programskih jezgri (engl. *kernels*)
- rad sa događajima
- povezivanje sa OpenGL-om

OpenCL C (1.)

- proširenje “C”-a (ISO C99)
- služi za pisanje programskih jezgri
- predviđa programski prevodilac sadržan u *driverima* (LLVM u Mac OS X-u)
- izbačene neke mogućnosti (pokazivači na funkcije, rekurzije, varijabilne duljine nizova, ...)
- proširenja za paralelizaciju (rad sa radnim jedinicama i grupama, vektorima podataka, sinkronizacija, OpenGL, ...)

OpenCL C (2.)

- kvalifikatori za varijable:
 - *__global*, *__local*, *__constant*, *__private*
- funkcije za rad sa radnim jedinicima i grupama:
 - *get_work_dim()*
 - *get_global_size(D)*, *get_global_id(D)*
 - *get_local_size(D)*, *get_local_id(D)*
 - *get_num_groups(D)*, *get_group_id(D)*
- funkcije za sinkronizaciju:
 - *barrier(flags)*, *[read|write]_mem_fence(flags)*

Tijek razvoja OpenCL aplikacije

- 1 stvaranje konteksta za željene tipove uređaja
- 2 stvaranje programskog slijeda za određeni uređaj u kontekstu
- 3 stvaranje memorijskih međuspremnika u kontekstu
- 4 stvaranje objekta programa u kontekstu (*kernel*, *JiT*)
- 5 stvaranje poveznice sa programskom jezgrom unutar programa
- 6 postavljanje argumenata programskoj jezgri
- 7 izvođenje programske jezgre u određenom programskom slijedu, definiranje indeksnog prostora
- 8 dohvat rezultata iz memorijskih međuspremnika
- 9 oslobađanje zauzetih resursa

Druge tehnologije (1.)

- CUDA (engl. *Compute Unified Device Architecture*)
 - GP/GPU na Nvidia GPU-ovima → ograničenje
 - Nvidia implementirala OpenCL ja temelju CUDA-e
- ATI Stream
 - AMD/ATI-jev pandan CUDA-i
- MPI (engl. *Message Passing Interface*)
 - manje-više standard u paralelizaciji danas
 - više procesa unutar jednog ili više računala (CPU)

Druge tehnologije (1.)

- CUDA (engl. *Compute Unified Device Architecture*)
 - GP/GPU na Nvidia GPU-ovima → ograničenje
 - Nvidia implementirala OpenCL ja temelju CUDA-e
- ATI Stream
 - AMD/ATI-jev pandan CUDA-i
- MPI (engl. *Message Passing Interface*)
 - manje-više standard u paralelizaciji danas
 - više procesa unutar jednog ili više računala (CPU)

Druge tehnologije (1.)

- CUDA (engl. *Compute Unified Device Architecture*)
 - GP/GPU na Nvidia GPU-ovima → ograničenje
 - Nvidia implementirala OpenCL ja temelju CUDA-e
- ATI Stream
 - AMD/ATI-jev pandan CUDA-i
- MPI (engl. *Message Passing Interface*)
 - manje-više standard u paralelizaciji danas
 - više procesa unutar jednog ili više računala (CPU)

Druge tehnologije (2.)

- OpenMP
 - paralelizacija algoritama predprocesorskim naredbama prevodiocu
 - koristi višedretvenost, jednostavan, ograničen na jedno računalo
- Cell Broadband Engine
 - IBM-ova tehnologija namijenjena isključivo *Cell* mikroprocesorima
- DirectCompute
 - *Microsoftova* tehnologija za *GP/GPU* uključena u novi *DirectX*
- Intel Ct
 - tek najavljena tehnologija, cilja na CPU i GPU

Druge tehnologije (2.)

- OpenMP
 - paralelizacija algoritama predprocesorskim naredbama prevodiocu
 - koristi višedretvenost, jednostavan, ograničen na jedno računalo
- Cell Broadband Engine
 - IBM-ova tehnologija namijenjena isključivo *Cell* mikroprocesorima
- DirectCompute
 - *Microsoftova* tehnologija za *GP/GPU* uključena u novi *DirectX*
- Intel Ct
 - tek najavljena tehnologija, cilja na CPU i GPU

Druge tehnologije (2.)

- OpenMP
 - paralelizacija algoritama predprocesorskim naredbama prevodiocu
 - koristi višedretvenost, jednostavan, ograničen na jedno računalo
- Cell Broadband Engine
 - IBM-ova tehnologija namijenjena isključivo *Cell* mikroprocesorima
- DirectCompute
 - *Microsoftova* tehnologija za *GP/GPU* uključena u novi *DirectX*
- Intel Ct
 - tek najavljena tehnologija, cilja na CPU i GPU

Druge tehnologije (2.)

- OpenMP
 - paralelizacija algoritama predprocesorskim naredbama prevodiocu
 - koristi višedretvenost, jednostavan, ograničen na jedno računalo
- Cell Broadband Engine
 - IBM-ova tehnologija namijenjena isključivo *Cell* mikroprocesorima
- DirectCompute
 - *Microsoftova* tehnologija za *GP/GPU* uključena u novi *DirectX*
- Intel Ct
 - tek najavljena tehnologija, cilja na CPU i GPU

Centralni mikroprocesor

- mikroprocesor opće namjene \leftrightarrow brzina/jednostavnost
- već par desetaka godina osnova PC-a, x86 arhitektura (*CISC*), kompatibilnost unatrag
- slijedno izvodi naredbe \rightarrow pokušaji ubrzavanja rada (osim dizanja radnog takta)
- cjevovodi, superskalarnost, višedretvenost, priručna memorija, *out-of-order-execution*
- dostizanje fizičke granice radnog takta + *mooreov* zakon \rightarrow višejezgrenost
- potreba za paralelizacijom (postojećih) algoritama

Grafički mikroprocesor

- pojavili se kasnije od CPU-a zbog potrebe ubrzavanja prikaza 3D grafike
- paralelizirane arhitekture namijenjene izvođenju velikog broja (istovjetnih) matematičkih kalkulacija na velikoj količini podataka → specijaliziranost
- u odnosu na CPU: manja “logika” i priručna memorija, veći dio zauzimaju ALU jedinice
- značajno brže napredovali u odnosu na CPU (takt, tranzistori)
- *GeForce8* (2006.), 128 procesora dretvi, grupe od 8 sa 16kB memorije, svaki može izvršavati po 96 dretvi istovremeno → 12,288 dretvi (*latency hiding*)
- u zadnjih par godina pojava *GP/GPU-a*

IBM Cell

- *IBM, Sony i Toshiba* razvijaju procesor za *PlayStation3* (2005. g.)
- “hibridne” arhitekture
 - 1 *Power* jezgra (PPE) (dvodretvena)
 - 8 vektorskih jezgri (SPE)
- 64-bitni RISC, EIB sabirnica (300Gb/s), 3.2GHz
- osim *IBM Blade* poslužitelja nema većeg prodora (nije x86), *PlayStation3* grozdovi
- *Yellow Dog GNU/Linux + IBM SDK*

Buduće arhitekture

- imamo višejezgrene CPU-ove opće namjene → neizbježni zbog kompatibilnosti (OS, korisničke aplikacije, ...)
- imamo GPU-ove koji preuzimaju ulogu matematičkog koprocesora
- mogućnost “hibridnih” procesora ili CPU + akcelerator (GPU)
- OpenCL je prvi sustav za heterogene platforme!
- Intel Larrabee
 - višejezgrene kombinacija CPU-a i GPU-a, x86 arhitektura
 - po najavama bi se trebao pojaviti 2010. ?
 - dobra naznaka budućeg razvoja mikroprocesora

Primjer množenja matrica

- jednostavan za realizaciju u svim sustavima: *MPI*, *OpenMP* i *OpenCL*
- korišteno *python* sučelje za *OpenCL*, *pyOpenCL*, programske jezgre u *OpenCL* C-u
- isprobane različite veličine matrica, tipovi podataka, odnos globalne i lokalne *OpenCL* memorije, veličina lokalnog indeksnog prostora

Programska jezgra 1

```
__kernel void matrix_mul(const __global float* A,
                          const __global float* B,
                          __global float* C,
                          uint m, uint n, uint p)
{
    // određivanje retka i stupca u indeksnom prostoru
    uint row = get_global_id(0);
    uint col = get_global_id(1);

    // množenje elemenata matrica,  $C = A * B$ 
    C[row * p + col] = 0;
    for (uint k = 0; k < n; ++k)
        C[row*p+col] += A[row*n+k] * B[k*p+col];
}
```

Programska jezgra 2

```
// odredjivanje velicine bloka
uint blockSize = get_local_size(0);

// odredjivanje indeksa radne grupe
uint row = get_group_id(0);
uint col = get_group_id(1);

// odredjivanje lokalnih indeksa u grupi
uint x = get_local_id(0);
uint y = get_local_id(1);

// odredjivanje indeksa u matrici
uint pos_x = (row * blockSize + x) * p;
uint pos_y = col * blockSize + y;
```

Programska jezgra 3

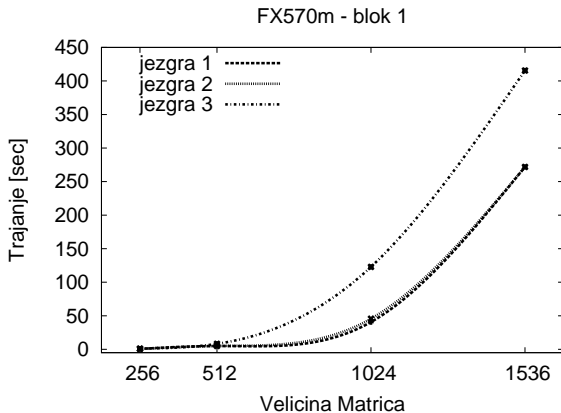
```
// iteracija kroz sve elemente ...

// kopiranje (pod)matrica A i B u lokalnoj mem.
// svaka radna jedinica kopira po jedan element
subA[x * blockSize + y] = A[blockA + x * n + y];
subB[x * blockSize + y] = B[blockB + x * p + y];

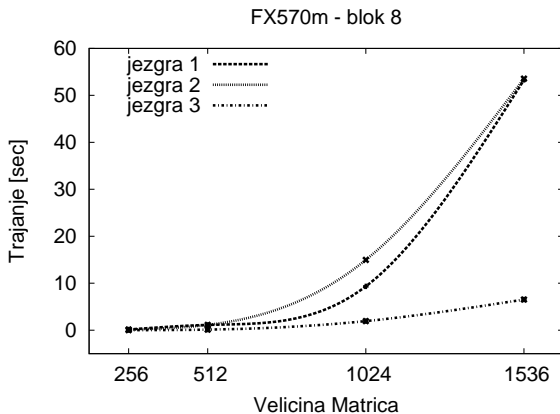
// cekanje da sve radne jedinice zavrse kopiranje
barrier(CLK_LOCAL_MEM_FENCE);

// mnozenje elemenata podmatrica A i B
for(int k = 0; k < blockSize; ++k)
    subC += subA[x*blockSize+k] * subB[k*blockSize+y];
```

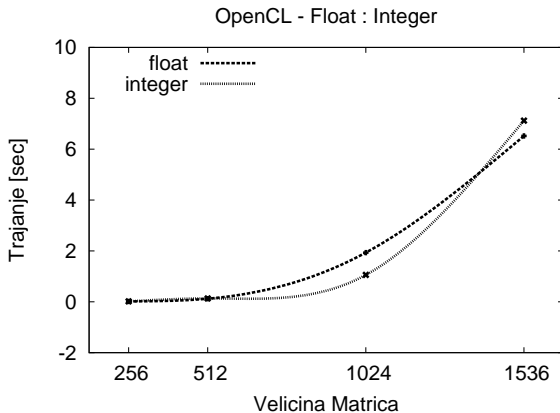
Postignuti rezultati - veličina bloka 1

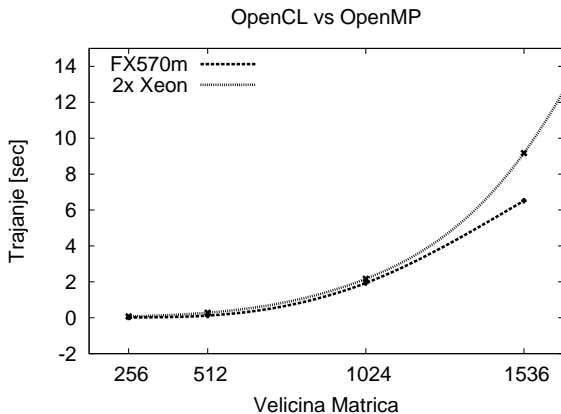
Postignuti rezultati - veličina bloka 8

Postignuti rezultati - tipovi podataka

OpenCL vs. OpenMP

Osvrt na rezultate: CPU vs GPU (1)

- hardverske platforme:
 - *OpenCL: Nvidia FX570m*, 475MHz, 256MB, 2007.
programska jezgra 3, veličina bloka 8
 - *OpenMP: 2x Xeon E5504* (4 jezgre), 2GHz, 8GB, 2009.
- GPU je postigao nešto bolje rezultate!?
- pa zapravo očekivano zbog odnosa opće namjene CPU-a
sram specijaliziranog GPU-a
- postavlja se pitanje koje platforme je danas optimalno koristiti
(naravno ovisno o tipu problema)
- *hint! Tesla vs CPU cluster*

Osvrt na rezultate: CPU vs GPU (1)

- hardverske platforme:
 - *OpenCL: Nvidia FX570m*, 475MHz, 256MB, 2007.
programska jezgra 3, veličina bloka 8
 - *OpenMP: 2x Xeon E5504* (4 jezgre), 2GHz, 8GB, 2009.
- GPU je postigao nešto bolje rezultate!?
- pa zapravo očekivano zbog odnosa opće namjene CPU-a
sram specijaliziranog GPU-a
- postavlja se pitanje koje platforme je danas optimalno koristiti
(naravno ovisno o tipu problema)
- *hint! Tesla vs CPU cluster*

Odabir platforme

- neophodnost CPU-a (x86, *Power*, *ARM*, ...) zbog zadržavanja kompatibilnosti → OS, korisničke aplikacije, slijedni algoritmi
- gomilanje CPU-a je skupo, do 8 procesora po računalu, nakon toga organiziranje u grozdove itd.
- mogućnost ugradnje 1 ili više GPU-a je relativno jeftino → lagano skaliranje GPU-a
- i nova superračunala se sastoje i od GPU-ova
- u budućnosti možemo očekivati “*hibridne*” mikroprocesore i veće iskorištavanje GPU-a kao dodatnih akceleratora za aplikacije

OpenCL

- prvi sustav za paralelizaciju namijenjen heterogenim hardverskim platformama
- sve relevantnije kompanije sudjeluju u njegovom stvaranju, otvorena specifikacija
- za sada još uvijek upitne implementacije i podrška
- cilja na područje od korisničkih aplikacija (obrada slike, videa, zvuka, ...) pa sve do računarstva visokih preformansi (*HPC*)
- pojednostavljuje paralelizaciju algoritama, te omogućava bolje iskorištavanje hardvera koji danas nalazimo u osobnim računalima
- nedostatak mrežnog sloja